

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

III kadencja

Druk nr 1019

Lublin, 10 marca 1999 r.

Pan

Maciej Płażyński

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 29 ust. 2 i art. 30 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy

- o zmianie ustawy - Kodeks karny.

Do reprezentowania wnioskodawców upoważniamy posłankę Teresę Liszcz.

(-) Adam Biela; (-) Paweł Bryłowski; (-) Jan Chmielewski; (-) Marian Adam Cycoń; (-) Edward Daszkiewicz; (-) Krzysztof Jurgiel; (-) Zofia Krasicka-Domka; (-) Grażyna Langowska; (-) Teresa Liszcz; (-) Paweł Łączkowski; (-) Adam Łoziński; (-) Stanisław Misztal; (-) Tadeusz Pawlus; (-) Zdzisław Podkański; (-) Jan Rejczak; (-) Władysław Józef Skrzypek; (-) Maria Władysława Smereczyńska; (-) Andrzej Smirnow; (-) Czesław Sobierajski; (-) Urszula Wachowska; (-) Waldemar Bogdan Wiązowski; (-) Zbigniew Zarębski.

USTAWA

z dnia 1999 r.

o zmianie ustawy – Kodeks Karny

Art. 1.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 i Nr 128, poz. 840), wprowadza się następujące zmiany:

1) Po art. 44 dodaje się art. 44¹ w brzmieniu:

„Art. 44¹ § 1. W razie skazania za przestępstwo określone w art. 173, 174, 177 w związku z art. 178 lub w art. 178¹ § 1, polegające na prowadzeniu pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, sąd orzeka przepadek tego pojazdu, chyba, że podlega on zwrotowi na rzecz innego podmiotu. Przepisy art. 44 § 4 i 6 stosuje się odpowiednio.

§ 2 Pojazd objęty przypadkiem przekazuje się instytucji lub organizacji społecznej, do właściwości której należy lub statutowym celem której jest świadczenie pomocy osobom poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych. Z chwilą uprawomocnienia się wyroku pojazd przechodzi na własność tej instytucji lub organizacji”.

2) Po art. 178 dodaje się art. 178¹ w brzmieniu:

„Art. 178¹

§ 1. Kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi na drodze publicznej lub w strefie zamieszkania inny pojazd niż określony w § 1, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku”.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem przedłożonego projektu ustawy jest, skuteczniejsze niż dotąd, zwalczanie plagi społecznej, jaką jest prowadzenie pojazdów mechanicznych przez nietrzeźwych kierowców, kończące się bardzo często wypadkami komunikacyjnym, w których tracą życie i zdrowie tysiące osób.

Z informacji uzyskanych z Komendy Głównej Policji wynika, że według statystyki, w 1997 roku w Polsce miało miejsce ogółem 12426 wypadków z udziałem nietrzeźwych uczestników, w tym 7132 – nietrzeźwych kierowców. Zginęło w nich 1576 osób, a 15179 osób zostało rannych. W 1998 roku odnotowano 10956 takich wypadków, z 1465 ofiarami śmiertelnymi i 13429 rannymi. Ponadto w 1998 roku nastąpił ponad trzykrotny wzrost udziału nietrzeźwych wśród podejrzanych o popełnienie przestępstw drogowych w grupie dorosłych oraz ponad dwukrotnie w grupie nieletnich.

W obowiązującym stanie prawnym samo prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości nie jest przestępstwem. Taki czyn stanowił natomiast przestępstwo pod rządem art. 28 ustawy z dnia 10 grudnia 1959 r. o zwalczaniu alkoholizmu (Dz. U. Nr 69, poz. 434). Przepis ten został jednak uchylony przez art. VI pkt 10 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Przepisy wprowadzające Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 115, ze zm.).

Obecnie prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie wskazującym na użycie alkoholu (po użyciu alkoholu) stanowi tylko wykroczenie z art. 87 ust. 1 Kodeksu wykroczeń, za które sprawca może zostać ukarany grzywną w wysokości od 50 do 5 000 zł albo aresztem do 30 dni, zaś za prowadzenie w takim stanie innego pojazdu na drodze publicznej, sprawcy grozi kara grzywny od 20 do 5000 zł albo kara aresztu do 14 dni. Kary te są rażąco zaniżone w stosunku do szkodliwości społecznej czynów, których dotyczą.

W projekcie ustawy proponuje się aby przestępstwem było każde prowadzenie pojazdu mechanicznego oraz innych pojazdów w stanie nietrzeźwym, niezależnie od skutków, jakie z niego wynikły. Ten kto, prowadząc pojazd w stanie nietrzeźwości, czynem tym spowodował katastrofę w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, spowodził bezpośrednio niebezpieczeństwo takiej katastrofy albo spowodował wypadek, w którym inna osoba poniosła śmierć albo odniosła obrażenia ciała, ponosi surowszą odpowiedzialność określoną w innych przepisach, w szczególności w art. 173, 174, 177 w związku z art. 178 k.k.

Uzasadnieniem dla karalności samego prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem innych środków odurzających oraz innych osób jest poważne zagrożenie, jakie ono stwarza dla osoby prowadzącej pojazd oraz innych osób. Kierowanie każdym pojazdem (a zwłaszcza pojazdem mechanicznym, na drogach publicznych, wymaga pełnej sprawności psychomotorycznej - czujności, napięcia uwagi, zdolności do natychmiastowego prawidłowego reagowania na nowo powstające sytuacje na drodze. Tymczasem

– jak dowiodły liczne badania – nawet małe ilości alkoholu (poniżej 0,5 ‰) w organizmie człowieka powodują istotne zaburzenia percepcji i uwagi, upośledzenie koordynacji ruchów, osłabienie ostrości wzroku, zwężenie pola widzenia i akomodacji. Do tego dochodzi odhamowanie psychiczne, spotęgowanie reakcji popędowych, osłabienie autokrytycyzmu i poczucia odpowiedzialności, większą skłonność do ryzyka. Przy stężeniu przekraczającym 0,5 ‰, od którego to progu Kodeks karny w art. 112§ 16 pkt 1, przyjmuje istnienie stanu nietrzeźwości, wspomniane wyżej zaburzenia funkcji psychicznych i psychomotorycznych są regułą.

Nagminność tego rodzaju zachowań oraz to, że bardzo często jazda w stanie nietrzeźwości kończy się tragicznymi skutkami w postaci wypadków powodującymi śmierć i kalectwo ludzi, w tym dzieci, zobowiązuje władzę państwową do zastosowania surowszych sankcji, celem przeciwdziałania im. Dotychczas stosowane środki, w tym także orzekanie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych nie są skuteczne, ponieważ – jak wiadomo – wielu ukaranym brak prawa jazdy nie przeszkadza w dalszym prowadzeniu pojazdów mechanicznych.

Takim skutecznym środkiem może być – zdaniem autorów projektu – obligatoryjnie stosowanie wobec osób, które dopuściły się jakiegokolwiek przestępstwa polegającego na prowadzeniu w stanie nietrzeźwości pojazdu mechanicznego (nie tylko przestępstwa z art. 178¹ kk) przepadku tego pojazdu albo obowiązku uiszczenia kary pieniężnej stanowiącej jego równowartość. Oponentom tego rozwiązania, uznającym taki środek za zbyt drastyczny, pragniemy uświadomić, iż nawet najdroższy samochód ma znikomą wartość wobec wartości życia ludzkiego, któremu zagraża samochód w rękach nietrzeźwego kierowcy. Proponujemy jednocześnie, aby objęte przypadkiem pojazdy, po uprawomocnieniu się orzeczenia, nie przechodziły na własność Skarbu Państwa, lecz były przekazywane stowarzyszeniom i innym organizacjom lub instytucjom zajmującym się pomocą osobom poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych, aby środki pieniężne uzyskane z ich sprzedaży mogły posłużyć m.in. ofiarom nietrzeźwych „piratów drogowych”. Za zaostrzeniem odpowiedzialności karnej za prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwości opowiada się znacząca część aktywnego społeczeństwa. Świadczą o tym m. in. podpisy w liczbie ok. 100 tys. pod petycją w tej sprawie przedłożone Marszałkowi Sejmu.

Wprowadzenie w życie tej ustawy nie wywoła skutków finansowych dla budżetu państwa.

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 1 kwietnia 1999 r.

Cena - 0,21 zł + 22% VAT

